

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO VIỆT NAM
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

**LÝ THỤY KỲ
(LI RUI QI)**

**ĐẶC ĐIỂM TIẾP NHẬN TỪ NGỮ TIẾNG ANH TRONG
TIẾNG HÁN HIỆN ĐẠI
(ĐỐI CHIẾU VỚI TIẾNG VIỆT HIỆN ĐẠI)**

LUẬN VĂN THẠC SĨ NGÔN NGỮ HỌC

THÁI NGUYÊN - 2012

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO VIỆT NAM
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN

LÝ THỤY KỲ

(LI RUI QI)

ĐẶC ĐIỂM TIẾP NHẬN TỪ NGỮ TIẾNG ANH TRONG
TIẾNG HÁN HIỆN ĐẠI
(ĐỐI CHIẾU VỚI TIẾNG VIỆT HIỆN ĐẠI)

Chuyên ngành: Ngôn ngữ học

Mã số: 60.22.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ NGÔN NGỮ HỌC

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC : GS.TS NGUYỄN VĂN KHANG

THÁI NGUYÊN - 2012

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu khảo sát, điều tra, kết luận trong luận văn là trung thực và chưa từng công bố ở bất kì công trình nào khác.

Tác giả

LÝ THỤY KỲ (LI RUI QI)

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đối với GS.TS. Nguyễn Văn Khang, trong quá trình học tập và viết luận văn đã tận tụy giúp đỡ, hướng dẫn, chỉ đạo tôi, giúp tôi có thể hoàn thành khóa luận này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các thầy cô, các giáo sư dạy những môn học cho tôi, giúp tôi tăng thêm nhiều kiến thức và học được rất nhiều về ngôn ngữ học.

Tôi xin cảm ơn các thầy cô giáo của Trường Đại học Thái Nguyên và Trường Đại học Nông Lâm, đã tạo mọi điều kiện cho tôi trong thời gian học tập và trong quá trình làm luận văn.

Và cuối cùng, tôi xin cảm ơn Học viện Hồng Hà và các bạn học, các bạn đồng nghiệp của tôi đã nhiệt tình ủng hộ và giúp đỡ tôi hoàn thành chương trình học và bản luận văn này.

MỤC LỤC

Trang bìa phụ

Lời cam đoan

Lời cảm ơn

Mục lục	i
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài.....	1
2. Mục đích của luận văn.....	1
3. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	1
4. Phương pháp nghiên cứu.....	2
5. Cấu trúc của luận văn.....	2
Nội Dung	3
Chương 1 Cơ sở lý thuyết của luận văn	3
1.1. Một số vấn đề về lý thuyết vay mượn từ vựng.....	3
1.1.1. Vay mượn từ vựng là hiện tượng phổ biến của mọi ngôn ngữ..	3
1.1.2. Vay mượn là sản phẩm của tiếp xúc văn hóa.....	5
1.1.3. Vay mượn là sản phẩm tiếp xúc xã hội.....	6
1.2. Khái niệm "từ vay mượn".....	6
1.2.1. Thuật ngữ “từ vay mượn”.....	6
1.2.2. Quan niệm về từ vay mượn của một số nhà ngôn ngữ học Trung Quốc và Việt Nam.....	9

1.3. Phân loại từ ngoại lai.....	11
1.3.1. Cách phân loại từ ngoại lai của Trung Quốc.....	11
1.3.2. Cách phân loại của từ ngoại lai Việt Nam.....	12
1.4. Các cách vay mượn từ trong tiếng Hán và tiếng Việt ...	14
1.4.1. Cách vay mượn từ trong tiếng Hán.....	14
1.4.1.1. Dịch âm (vay mượn phát âm).....	14
1.4.1.2. Dịch nghĩa.....	16
1.4.1.3. Kết hợp dịch âm và dịch nghĩa.....	17
1.4.1.4. Mượn nguyên dạng của nguyên chữ.....	18
1.4.2. Cách vay mượn từ trong tiếng Việt.....	19
1.5. Tiểu kết.....	21
Chương 2 Đặc điểm tiếp nhận từ ngữ tiếng Anh trong tiếng hán hiện đại.....	22
2.1. Vị trí tiếng Anh.....	22
2.1.1. Vị trí tiếng Anh trên thế giới.....	22
2.1.2. Vị trí tiếng Anh trong tiếng Hán.....	25
2.1.3. Nhận xét.....	27
2.2. Đặc điểm Hán hóa các từ mượn Anh.....	28
2.2.1. Nhận xét chung.....	28
2.2.2. Hán hóa từ ngữ tiếng Anh ở bình diện ngữ nghĩa.....	29
2.2.2.1. Thu hẹp nghĩa.....	30

2.2.2.2. Mở rộng nghĩa.....	32
2.2.2.3. Mượn và chuyển đổi nội dung ngữ nghĩa cấu tạo thành một từ mới	33
2.2.2.4. Sự phát triển thêm nghĩa mới của các từ mượn tiếng Anh.....	34
2.2.2.5. Sự chuyển biến sắc thái ý nghĩa của từ.....	35
2.2.2.6. Tiếp nhận toàn bộ nghĩa.....	36
2.2.2.7. Kết hợp dịch âm và dịch nghĩa.....	37
2.2.3. Ở bình diện ngữ âm và chữ viết.....	37
2.2.3.1. Sự Hán hóa về số lượng âm tiết.....	38
2.2.3.2. Sự Hán hóa về âm tố , tổ hợp âm tố và kết cấu âm tiết.....	40
2.2.4. Ở bình diện chữ viết.....	42
2.3. Nguyên tắc vay mượn từ ngữ tiếng Anh trong tiếng Hán.....	44
2.4. Chức năng của từ mượn Anh trong tiếng Hán trong tiếng Hán hiện đại.....	48
2.4.1. Chức năng ngôn ngữ.....	49
2.4.2. Chức năng văn hóa.....	50
2.4.3. Chức năng năng xã hội	52
2.4.4. Chức năng tâm lý.....	54
2.5. Tiểu kết.....	56
Chương 3 Đối chiếu đặc điểm tiếp nhận từ ngữ tiếng Anh trong tiếng Hán hiện đại và tiếng Việt hiện đại.....	59

3.1. Đặt vấn đề.....	59
3.2. Đối chiếu về cách vay mượn giữa tiếng Hán và tiếng Việt.....	60
3.3. Đối chiếu về sự Hán hóa và Việt hóa của từ mượn Anh trong tiếng Hán hiện đại và tiếng Việt hiện đại.....	61
3.4. Đối chiếu sự quy phạm hóa từ mượn Anh trong tiếng Hán và tiếng Việt	63
3.4.1. Quy phạm hóa từ mượn Anh trong tiếng Hán.....	63
3.4.2. Chuẩn hoá từ mượn Anh trong tiếng Việt.....	66
3.4.3. Những nhận xét rút ra.....	69
3.4.3.1. Ưu điểm của từ mượn Anh trong tiếng Hán và tiếng Việt.....	70
3.4.3.2. Hạn chế của từ mượn Anh trong tiếng Hán và tiếng Việt.....	72
3.5. Tiểu kết	74
Kết Luận	77
Tài liệu tham khảo	79

MỞ ĐẦU

1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Trong xu thế toàn cầu hoá, tiếng Anh đang được sử dụng rộng rãi trên toàn thế giới. Theo đó, các yếu tố của tiếng Anh mà chủ yếu là từ vựng đang xâm nhập ngày càng nhiều vào các ngôn ngữ.

Tiếng Hán và tiếng Việt cũng không ngoại lệ. Trong hệ thống từ vựng của tiếng Hán hiện đại và tiếng Việt có rất nhiều từ ngữ tiếng Anh. Vì thế, luận án này tìm hiểu tình hình sử dụng các từ ngữ tiếng Anh trong tiếng Việt hiện đại và tiếng Hán hiện đại.

2. MỤC ĐÍCH CỦA LUẬN VĂN

Thông qua đối chiếu đặc điểm tiếp nhận từ ngữ tiếng Anh trong tiếng Hán hiện đại và tiếng Việt hiện đại, luận văn góp phần làm rõ những đặc điểm của từ mượn tiếng Anh trong tiếng Hán hiện đại và tiếng Việt hiện đại, chỉ ra những điểm giống và khác nhau giữa chúng. Từ đó, luận văn chỉ ra ảnh hưởng của tiếng Anh đối với hệ thống từ vựng tiếng Hán và tiếng Việt.

3. NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU

Từ mục đích trên, luận văn đặt những nhiệm vụ chủ yếu sau:

- Giới thiệu những lý thuyết cơ bản về vay mượn từ vựng .
- Mô tả những đặc điểm tiếp nhận từ ngữ tiếng Anh trong tiếng Hán hiện đại.
- Đối chiếu với việc tiếp nhận từ tiếng Anh trong tiếng Việt hiện đại.

4. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Luận văn sử dụng phương pháp nghiên cứu sau: Phương pháp của ngôn ngữ học đối chiếu; phương pháp diễn dịch, quy nạp; và các phương pháp khác như thống kê, phân loại.

5. CẤU TRÚC CỦA LUẬN VĂN

Luận văn ngoài phần mở đầu, kết luận, tài liệu tham khảo, gồm ba chương:

Chương 1: Cơ sở lý thuyết của luận văn

Chương 2: Đặc điểm tiếp nhận từ ngữ tiếng Anh trong tiếng Hán hiện đại

Chương 3: Đối chiếu đặc điểm tiếp nhận từ ngữ tiếng Anh trong tiếng Hán hiện đại và tiếng Việt hiện đại

Kết Luận

Tài liệu tham khảo